

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XV. Intentio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

TITULUS XV. I N T E N T I O.

§. 1.

*Bonæ, puræ, simplicis,
Figuræ, & Symbola.
Comparatur dexteræ.*

Oblivioni datur dextera mea. Pf. 136. Quidquid fit propter vitam æternam, dextera operatur: finistrum verò est, quidquid propter gaudia transitoria, aut optatur, aut agitur. Et in oblivionem venit dextera sinistra, cum virtutis amor, & consuetudo, superaverit. S. Prosper hic.

Nesciat sinistra &c. Matth. 6. 3. Sinistra nostra dicitur, quidquid temporaliter habemus: dextera nostra dicitur, quidquid nobis æternum, & incommutabile Dominus pollicetur. Audi hoc confirmatum in Cant. 2. 6.

Sinistra ejus sub capite meo, & dextera illius complectetur me. Ità legit S. Aug. Quid autem, quia sursum erat dextera, deorsum sinistra? & sic complectabatur sponsus sponfam, supponens sinistram ad consolationem, imponens dexteram ad profectiohem. Audi hoc ipsum exponi in Prov. 3. 16. *Longitudo dierum, & anni vitæ, in dextera ejus; & in sinistra illius divitiæ, & gloria.* Longitudo illa dierum æternitas est. Quid ergo si dextera amplectitur, sinistra sub capite est? Quid est, *nesciat sinistra?* Id est? quando facis bonum opus, propter vitam æternam fac. Si propter solas res humanas, & solam vitam istam facis; quod facis, sinistra sola operatur: si autem propter vitam æternam operaris, dextera sola operatur. S. Aug. hic in Pf. 136. 5. Idem f. 60. in Evang. dexteram appellat amorem, & puram intentionem ad Deum. Dicitur manus dextera, quando intentio est recta. *Nesciat sinistra vanæ gloria.* S. Vincent. Ferr. l. 1. f. 6. Cin.

Comparatur oculo.

Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse evellit de laqueo pedes meos. Pf. 24. 15. Oculus actionum intentio est. Oculos ad Dominum semper habet, qui per intentionem ad amorem Dei dirigit omne, quod agit. Cujus nimirum pedes à laqueo evelluntur: quia mala actio esse non potest, cujus amor Dei origo est. Sine periculo namque via actionum curritur, cum intentio animi charitate duce gubernatur. Hugo à S. Vict. hic.

Oculi tui columbarum. Cant. 1. 14. c. 4. 1. Columba symbolum erat mutæ fidelitatis conjugum; cum alter alterum pari fide respicit. *Oculi tui columbarum.* id est, fideles, quos in me solum despectis; neque agendo alium, quam me respicis. *Et ad me conversio ejus.* Cant. 7. 10. Et, velut alteruter conjux oculos à conjuge divertens, adulteræ mentis suspensionem

moveret, sic anima si oculum intentionis in aliud, quam in Deum coniciat, fidem fallere, & alijs placere se velle, ostendit. Drexelius de intent. l. 1. c. 4.

Vulnerasti cor meum - in uno oculo tuorum. Cant. 4. 9. Oculus tuus unus est, si purus est: unus est, si ad plura non est, unus est, si quodammodo simplicificatus, & strictus, & directus, in unum est; non fissus, non divilus, non sparsus, in multa. Oculus tuus unus est, si intendis, & intueris, semper in unum, & in illum unum. Denique si amoris oculus est, unus est. Gilbert. f. 30. in Cant.

Oculi ejus sicut columba super rivulos aquarum, quæ lacte sunt lotæ, & resiam juxta fluentem plenissima. Cant. 5. 12. Gregorius Nysl. observat: quod solum lac inter humida imaginem non reddat. Juxta fluentem plenissima, id est, in oculis populi. Aqua populi sunt, genes, & linguæ. Apoc. 17. 15. Sponsa igitur simplicissime cœlum, & sponsi sui oculos, spectat, ut propriam imaginem, bonamque intentionem, nulli hominum velit spectandam dare.

Si lumen, quod in te est, tenebra sunt, ipse tenebrae quantæ erunt? Matth. 6. 23. hoc est, si ipsa cordis intentio, quæ facis, quod facis, quæ tibi nota est, sordidatur appetito rerum terrenarum, & temporalium, atque cacatur; quanto magis ipsum factum, cujus incertus est exitus, sordidum, & tenebrosum, est. S. August. l. 2. ferm. D. in monte c. 21.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Matth. 6. 22. Est autem oculus mentis intentio: quæ, si perversa præcedit, omne opus prævium est, quod sequitur; quamvis rectum esse videatur. V. Bedal. l. 1. hic. Postquam Dominus egit de operibus justitiæ, eleemosynæ, orationis, jejunijs; rectè commendat rectitudinem intentionis, quæ debet esse ad unum. Et ideo ait, *si oculus tuus;* nè intentio tua tendat partim in Mundum, partim in Deum; sed tota in Creatorem. Et ideo ipsa intentio, ut ait Albertus M. dicitur *simplex*: quia non debet habere partes, ut secundum quia propter Deum fit; & secundum quid ob vanam gloriam, & lucrum. Sylveira hic. Simplicitas interioris oculi est, non variata intentio ad diversos fines; nec præterquam unum simplicem Deum in his, quæ agit, & diligit, in præmio requirit; & ab omnibus absoluta commodis, à judicij hominum libera; laudes, & opprobria, hominum æquè pendens; solum Deum quærit in testem, & judicem, & remuneratorem bonorum, Simon Cass. l. 7. cap. 6.

Si oculus tuus fuerit simplex. ib. Intelligendum est de oculo intentionis, ut sit sensus: lucerna, id est, illuminatrix, atq; directrix, corporis tui, totius operationis tuæ, est oculus tuus, id est, ratio illuminata, vel intentio recta; quæ dirigit animam in agen-

in agendo; sicut lucerna illuminat hominem in eun. Dionys. Carthuf. hic: Sicut qui proposito premio bombardas explodunt in orbem ligneum; quò minus à centro aberrant, oculum sinistrum plerumque claudunt, sed utentes dexterò: ita claudendus oculus tot humanorum respectuum, observationum &c. Solus dexter largissimè aperiendus aspiciendo DEO per sinceram intentionem. Drexelius de Intent. l. 1. c. 1.

Nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens retro &c. Luc. 9. 62. Cur, manu addicta aratro, oculus inhibetur à vano aspectu? acti oculis araremus, non manibus. Sed aratrò hóc polum, non solum, profcindimus; stellas serimus, non frumenta; Dei visionem seminamus, quæ oculis vult coli. Oculus intentio est, opus verò manus; quæ frustra infudat aratro, nisi eam oculus instruat, & ducat. Oliva l. 13. Strom. hic.

Oculus ejus. Apoc. 1. 14. Oculi ejus intentio ejus: quia autem charitas ignis, flamma ignis est nimietas charitatis &c. Galfridus Abb. conc 34.

Alia Symbola.

Ex Veteri.

Dixitq; Deus fiat lux. Gen. 1. 3. Lux primo omnium creata significat rectam mentis intentionem; quæ omnia nostra opera præire, & dirigere debet. Hugo à S. Vict.

Ambula coram me. Gen. 17. 1. Ille ambulat coram Deo, qui, quidquid facit, facit recta intentione pro Deo. Serviamus Deo in sanctitate coram ipso. S. Vincent. Ferr. f. de SSS. Trinit. *Ambula coram me.* Chaldaeus: *Serviamus coram me.*

Projiciente Moysè virgam in terram, versa est in colubrum. Ex. 4. 2. 3. 4. elevante, versa est in virgam. Bonæ, & malæ, actiones sic à nobis sunt. Et si terram spectamus, cum agimus; colubri sunt actus malitiæ venenò tincti: sin animum caelo tollamus, virga Moysis, opera celestis præmiò digna existunt. Drexelius de recta Int. l. 1. c. 1.

Sanctifica mihi omne primogenitum. Ex. 13. 2. De filiis nostris, scilicet actibus virtuosus, Deus vult sibi primogenitum offerri; hoc est, intentionem. Regula Philosophiæ: quod ultimum in executione, est primum in intentione. S. Vincent. Ferr. f. de Purif. B. V.

Decimas, & primitias tuas non tardabis reddere. Ex. 22. 29. q. d. principium, & finem; inchoationem, & consummationem, tam cogitationum, quam sermonum, vel etiam operum tuorum, Domino Deo tuo decimabis. Petrus Cellenf. l. de panib. c. 8.

In circuitu impij ambulat. Pl. 11. 9. Sed circa se recurrit sunt. Referunt omnia ad se; nihil diligunt, nihil fugiunt, vel odiunt; nisi propter se; quia se suum finem statuerunt. Sunt genus Sathan, qui circumvixit terram, & perambulavit eam; qui circumit quærens quem devoret. *Jesus perambulabat, Jericho.* Luc. *Polyanth. Sacr. Tom. I.*

19. 1. *circuibat omnes civitates, & castella* Matth. 9. 35. Audis ex suis unum perambulantem in *innocentia cordis sui.* Pl. 100. 2. *Et Dominus in circuitu populi sui.* Pl. 124. 2. Circuit igitur & justus, & perambulat; sed circa Deum, circa centrum illius intellectualis spheræ; cujus centrum est ubique, circumferentia nusquam, nisi in se. Deserit se justus, nihil refert ad se, sed ad Deum; nihil amat, nihil desiderat, nisi propter DEUM: imò nec se vult esse, vel vivere, vel bene esse; nisi ad Deum, & propter Deum. Joan. Gerson tr. 9. sup. Magnif.

Spirituum ponderator est Dominus. Prov. 16. 2. Per spiritum accipe mentis cogitationem, vel voluntatem, quam Deus solus ponderat, an sit bona, an mala. 2. Spiritus significat operis intentionem. Cornelius hic.

Oleum effusum nomen tuum. Cant. 1. 2. Oleo divinæ, & puræ, intentionis, unge caput tuum, & caput operum tuorum: scilicet intentionem; quæ soli Deo placere studeas. Sitque hoc oleum sicut unguentum in capite Aaron. Pl. 132. 2. *quod descendit in barbam* usque ad oram vestimenti: ut ita principium operis ungat; ut etiam unctio perveniat ad medium, & finem, & quascunque minutissimas partes, & circumstantias actus: ut omnia, & singula, fiant ad gloriam Dei. de Ponte hic Exh. 21. §. 3.

Ecce tu pulchra es &c. Cant. 1. 14. Dicit bis, *ecce tu pulchra es*: ut ostendat, eam pulchram & interiùs, & exteriùs; in opere, & intentione. S. Thom. Aqu. hic Lect. 3.

Lava ejus sub capite meo. Cant. 2. 6. Meritò lava sponis sub capite sponsæ, super quam caput suum reclinata sustentet, hoc est, mentis suæ intentionem; nè inclinetur, & incurvetur, in carnalia, & secularia, desideria. S. Bernardus tr. de diligendo Deo.

Vinea florentes dederunt odorem suum. Cant. 2. 13. Singulæ vineæ, singulæ sanctorum animæ; quæ tot habent vites, quot virtutes; ex his non suam, sed Dei quærentes gloriam: alioquin non dicerentur dare odorem suum, sed vendere; si per bona opera laudis mercedem quærent. de Ponte hic Exh. 23. §. 2.

Ostende mihi faciem tuam. Cant. 2. 14. Facies animæ, quæ Deum in suis actionibus respicit, est intentio finis, quem præscribit. Ex qua, ut inquit Bernardus f. 40. in Cant. rectitudo operis, sicut ex facie pulchritudo corporis, æstimatur. *Ostende mihi faciem tuam; mihi,* inquam; non hominibus, non alijs creaturis; sed *mibi* soli: quia *mibi*, & propter me, placere debes. de Ponte hic Exh. 26. §. 3.

Sicut virgula sumi. Cant. 3. 6. Virgulæ comparatur sponsa propter intentionis puritatem, & proficiendi velocitatem. Richardus à S. Vict. hic.

Quam pulchri sunt gressus tui in calcamentis. Cant. 7. 1. id est, virtutum, & bonorum operum. Sicut calcamenta ornant, ac

decorant, pedes; ita intentiones rectæ ornant, & decorant, opera nostra. S. Vincent. Ferr. l. 3. D. 1. adv.

Cognovit bos possessorem suum, & asinus prosepe Dominum sui. If. 1. 3. Cavit Deus Ex. 13. 13. nè sibi asinus offerretur; sed *primogenitum asini murabis ovæ: quòd si non redemeris, interficies.* Bovem è contra tam gratum habuit; ut eum sibi litari etiam præceperit. S. Basilius causam dat: bos Dominum suum novit, nec, præter illum, aliud quidquam spectat: asinus verò non Domini, sed præsepis, sed pabuli, & commodi sui rationem habet. Didacus Niss. D. 4. Quadr. §. 3.

Facies eorum, & penna eorum, extensa desuper. Ezech. 1. 11. Extensas suas pennas, & capita sursum erecta, habebant: Deo hac visione significante; virtute præditos oportere intentiones suas in sublime extollere, eas ad gloriam Dei exequendo. Cornelius in Prov. c. 16. v. 2.

Super quem videris Thau, nè occidaris. Ezech. 9. 6. Idem signum istorum. Apoc. 7. 3. Thau est ultima litera Hebraici Alphabeti, sicut ω. in Græco, per quod finem Græci significant. Apoc. 1. 8. *ego sum α. & ω. principium, & finis.* Sic etiam Thau significat finem. Signati igitur hac litera ostendunt, quòd in suis operibus Deum ultimum finem spectaverint; seu quod usque in finem perseveraverint. Diez. conc. 4. in Com. Conf. Pontif.

Ex Novo, Patribus, & aliis.

Domine, salva nos! Matth. 8. 25. Tòrdo corde clamat, excitatque Christum; qui omnem intentionem in eum dirigit, & convertit. Simon Cass. l. 5. c. 2.

Rectas facite semitas ejus. Luc. 3. 4. Id est, non distortas. q. d. cavete, nè intentiones vestræ ad terrena inclinentur. Hugo Card. hic. *Quomodo rectas?* quia nimirum *in circuitu ambulant impij;* sed rectitudo pios decet. Recurvè, atque retrogradè, instat cancri, illi viam peragrunt; qui ad seipsos amore proprio tracti continuò reflectuntur; & quocumque pergunt gressibus affectionum extra semetipsos longè exeunt: quia circa palum proprii commodi alligati sunt catenâ quâdam amoris, & cupiditatis. At è contrâ iusti rectò itinere tendunt in Deum, & magis ac magis ipsum intrant; amorisque pedibus ad ipsam, sinè quavis retorsione ad semetipsos factâ, gradiuntur. Gerson Lect. 2. super Marcum.

Nota Christus tactus in pede à Magdalena. Luc. 7. 38. in veste ab hemorrhoiisâ; in latere à Thoma Jo. 20. 27. In quo intelligitur triplex imitatio appropinquantium ad Christum: scilicet in effectu operationis bonæ, in habitu conversationis sanctæ, in tolerantia passionis acerbæ. Per pedum incessus intelligitur rectitudo operationis bonæ. *Pedes eorum pedes recti.* Ezech. 1. 7. Per vestimentum, honestas conversationis sanctæ. In vulneribus Christum contingimus,

cum ejus vulneribus ad tolerantiam armamur. S. Bonavent. in Luc. 8.

§. II.

Intentionis puræ exempla

Ex Veteri, & Novo.

Noe vir justus - cum Deo ambulavit. Gen. 6. 9. Cum stupore admiretur illius præstantiam; quomodo tantum populum, ridentem, ludificantem, subsannantem, objurgantem, despiciere, & superare poterit. Quomodo? ego dico: quia continuò ad oculum illum, qui falli, soporarique, nequit, respexit: ad hunc suæ mentis oculum direxit; atque postea hæc omnia, quasi non essent, curavit. S. Chrysost. hom. 23. in Gen.

Non pepercisti unigenito filio tuo propter me. Gen. 22. 12. q. d. quòd rem tantam fecisti, hoc inde venit; quòd me ob oculos habuisti, & respexisti: nam si aliud quidvis propositum habuisses, ab opere concepto faciliè destitisses. Didacus Niss. l. 11. c. 7.

Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est. Psalm. 53. 8. Sanct. Augustinus hic: quare inquit *voluntariè?* quia gratis amo, quod laudo. Laudo Deum, & in ipsa laude gaudeo.

Trabe me post te. Cant. 1. 3. Non post tua, ut quidam; qui non Deum, sed quæ Dei sunt, sequuntur, & amant. Hugo Card. Prologo in Job.

Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi. Cant. 2. 3. Non dixit, sub umbra, quam desideraveram; sed *illius, quem desideraveram.* S. Bernardus. q. d. se ad bene agendum non donis sponso, sed ipsius purò amore permotum fuisse.

Ordinavis in me charitatem. Cant. 2. 4. Hebr. *vexillum ejus super me charitas.* Sotomajor: q. d. sicut in acie bene ordinatâ solent milites, legiones, cohortes, & decuriae, vexillum, seu vexilliferum, intueri ad victoriam, & gloriam; sic ego sponsum meum semper amoris meo, velut scopum propositum habeo; atque omnes actiones meas ad eum dirigo, & exigo: ut sint Deo gratæ, honestæ, & bene ordinatæ, & gloriâ dignæ. Cornelius hic.

Inveni, quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam. Cant. 3. 4. Cur non dimittes? an sicut Jacob Gen. 32. 26. ut benedicat tibi? Absit. Requisivi eum, ut facerem eum regem mihi: non ob benedictionis commoda; sed propter ipsum. S. Bernardus l. 79. in Cant. ista non vult eum dimittere; & forte magis quam Patriarcha, id non vult: quia nec pro benedictione quidem. Ille enim benedictione acceptâ dimisit; hæc autem non sic. Nolo, inquit, benedictionem tuam, sed te. Escobar t. 1. mir. Chr. Obs. 5.

Manus illius - plena hyacinthis. Cant. 5. 14. quia cuncta ejus opera, quæ, propter semetipsum operatus est, hyacinthina sunt, id est, celestibus

stibus plena rationibus, & consilijs: & ad eum tendunt finem, ut nos ad cœlestia evehant.

Plena hiactibus. quia semper ad cœlestia tendebant, in Patris gloriam operabantur; & corda hominum ad inquirendum regnum cœlorum excitabant. de Ponte hic Exh. 24. §. 1.

Quem mittam? & quis tibi nobis? If. 6. 8. q. d. quis ita vadat affectus in Dominum, ut omnino Domino (nobis) vadat, non sibi; non proprijs commodis curam impendat. Escobar c. 1. mir. Chr. Obf. 4.

Incipiens à novissimis. Matth. 20. 8. Bonus ille paterfamilias idem stipendium dedit ultimis operarijs, quod primis; imò ultimi prælati sunt. S. Greg. Niss. quia primi facta conventionem venerunt; ultimi verò, nullà acceptà mercede, laborem susceperunt. Primi ob mercedem, secundi ob amorem; & ideo tale discrimen inter illos. Sylveira in Luc. 1. quæst. 24.

§. III.

De Intentione pura sententiæ Biblicæ.

Ex Veteri.

In custodiendis illis retributio multa. Pl. 18. 12. S. Bernardinus f. de obed. Evang. non dixit pro custodiendis.

Dico ego opera mea Regi. Anima mea illi vivet. Pl. 44. 2. Pl. 21. 31.

Anima mea illi vivet. Pl. 21. 31. Per rectam intentionem vivimus Deo. Drexelius de Int. l. 1. c. 1.

Quemadmodum desiderat servus. Pl. 41. 2. Aqua sunt dona Dei, fons aquarum Auctor est donorum. Qui dona Dei propter Deum non amant, hi quasi aquas, & non fontem, desiderant. Hugo à S. Vict. hic.

Confitemini Domino quoniam bonus. Pl. 117. 1. Est, qui confitetur Domino, quia potens est; & est, qui confitetur, quia sibi bonus est; at alius, quia simpliciter bonus est. Primus servus est, & timer sibi: secundus mercenarius, & cupit sibi: tertius filius, & defert patri. Sanct. Bernardus tr. de dilig. Deo prope finem.

Recti diligunt te. Cant. 1. 3. Particula illa ideo v. 2. nonnullam videtur involvere imperfectionem amoris propter Suavitatem, & dulcedinem uberum, & unguentorum. Paulò post tamen ait: *recti & c.* indicans perfectionem dilectionis gradum ex parte intentionis puræ, quâ diligendus est Deus. de Ponte hic Exh. 32. §. 3.

Hic scribet manus sua Domino. If. 44. 5. id est, sicut servi inuri sibi patiuntur aliquò signò, vel literâ, quæ personam dominorum suorum repræsenteret: & milites etiam olim in manu sua stigma militiæ suæ ferebant: ita qui Christi mancipatur servitio, & militiæ; in sua manu scribet, & inuret hoc signum: *Domino.* id est: quidquid sum, sapio, loquor, & ago; solum est dicatum Domino; ad cultum, & gloriam ejus. de Ponte hic Exh. 27. §. 3.

Ex Novo.

Nemini dixeritis visionem. Matth. 17. 9. Celat gloriam, non amorem: & magis amore, quàm spe gloriæ, vult nos ad se trahere. Sylveira hic.

Euge serve bone, & fidelis. Matth. 25. 21. Quando quæris aliquid præter Deum, quod non quæris propter Deum; non es fidelis Deo. S. Bonav. f. 2. de ingressu ad sapientiam. Hic ostenditur examen, quod fit in Judicio, quod est de duobus, scilicet, operibus bonis. Ideo dicit: *euge serve bone.* Sed modicum esset, facere opera bona, nisi fierent intentione rectâ; ideo dicit, *fidelis.* Regalia, quæ sibi Deus retinuit de bonis operibus, sunt; quòd fiant amore sui; & ad utilitatem tuam; tecum dividit per medium. Caveas ergo tu, nè ipsum defraudes; nè opera bona facias amore alterius, scilicet vanæ gloriæ, vel laudis; sed solum amore sui; ut laudetur, & ametur: talis est fidelis. S. Vincent. Ferr.

Quid queritis? Joan. 1. 38. Advertit S. Thomas, quòd hoc est primum verbum, quod Christus in isto Evangelio loquitur. Et congruè ait: quia primum, quod querit Deus ab homine, est recta intentio. Sylveira hic. q. 3.

Ex Patribus, & aliis.

Nè putemus, nos præmiò carituros, si pro præmio non laboremus: imò ob hoc ipsum præmium erit majus. S. Chrysol. hom. 5. in ep. ad Rom. apud Drexelium de recta intent. l. 1. cap. 7.

Magna res amor; sed sunt in eo gradus. Sponsa in summo stat. Amant enim & filij; sed de hæreditate cogitant. Suspectus est mihi amor, cui aliud quid adipisci spes suffragari videtur. Purus amor mercenarius non est. S. Bernardus l. 83. in Cant.

Vides miser homo; quia totum est vanitas, totum stultitia, quidquid facis in hoc Mundo; præter id solum, quod in Deum, & propter Deum, & ad honorem Dei, facis. S. Bernardus f. de hum. miseria.

Antequam inchoes opus, quod aggredi vis; conjice, vel erige, primum interiorem aspectum in Deum: & ubi senseris te ideo illud velle agere, quia Deus vult, & gratum habet; tunc demum opus incipe. Blossius Sacello animæ §. 3.

§. IV.

Intentio optima, ut placeas Deo.

Fuit autem Dominus cum Joseph. Gen. 39. 21. Joseph unum habebat propositum, placere Deo. Hoc nullâ varietate temporis immutatum est; nec fratrum invidia, nec conditione servitutis, nec ætatis illecebris, nec dominæ repromissis, nec squalore carceris, nec postea timore Ægyptiæ potestatis: sed semper unus fuit; & veritatem, ut diximus, temporum sibi redimens, malos dies vertit in bonos. S. Hier. c. 5. in ep. ad Ephes.

Bbb bb g Domi-

Domine, in lumine vultus tui ambulabunt, & in nomine tuo exultabunt tota die. Pf. 88. 16. 17. Alius ambulat in lumine vultus sui; sollicitus facere suam voluntatem, & beneplacitum cordis sui considerans: alius ambulat in lumine vultus humani; in eo semper intentus, quid hominibus placeat, quid Mundus iudicet. Sanct. Bernardus f. de volunt. nostra cum Dei.

Ego dilecto meo, & dilectus meus mihi. Cant. 6. 2. Ac si ipsa sola, & ille, in Mundo essent. Merito columba appellatur anima, quæ omnibus renuntiat, ut Christum quærat; quæ ita soli Deo placere studet, ac si cum illo solo sola in Mundo esset. de Ponte hic Exh. 3. §. 3.

Ex Patribus, & aliis.

Diligenti Deum sufficit, ei placere, quem diligit: quia nulla major est repetenda remuneratio, quam ipsa dilectio. S. Leo f. 7. de jejun. septimi mensis.

Ad hoc creatus es, ut Conditori tuo placeas, ut Domino tuo servias; & tu de mercedibus cogitas? -- Verè ignoras, quantum bonum sit placere Deo. Si enim scires; nunquam aliquid aliud extrinsecus mercedis, aut muneris, expeteres. Nescis, quia major augetur tibi merces; quando non spe mercedis operaris, sed studio placendi? Sanct. Chrysostomus de Comp. cord. l. 2.

Deum, ut patrem, verere; bonorum operum studio incumbere: quia bonum est Patri morem gerere; etiamsi ex ea re nihil quæstus ad te rediturum sit: hoc ipsum merces est, Patri placere, atque infervire. S. Greg. Naz. Orat. in S. Baptisma.

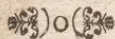
Primus contemplationis gradus iste est, ut incessanter consideremus, quid velit Dominus? quid placeat ei? quid acceptum sit coram ipso? Sanctus Bernardus f. 5. de verb. If.

Unum est, quod mens cujusque Fidelis debet assidue, solerter attendere, & intra semetipsam sollicita semper inquisitione versare: scilicet utrum placeat Deo, quod egit? an & in ejus vita Deus, vel operibus, delectetur? Quid enim prodest, quidquid faciat homo; si hoc non placeat Deo. B. Petrus Dam. . 5. ep. 3.

Nulla major dignitas Creaturæ, quam suo placere Creatori. S. Thom. Vill. conc. 3. de S. Joan. Bapt.

Quod potest esse gaudium adæquans lætitiæ, quæ capitur; eo quod tibi placeatur! Sanct. Francisc. Salef. l. 9.

cap. 11.

§. V.

Intentio iudicat omnes: Ex bona, vel mala; bonum, aut malum opus.

Ex Veteri, & Novo.

Vide num. 16. 2. 17. 18. thurificantes 250. proceres. Dixisses totidem esse Sacerdotes. Sed intentio erat, ut Moysen & Aaron in odium populi traherent. Drexel, de Int. lib. 1, cap. 8.

Judith cap. 10. 3. comitur; non ut lascivie serviat, sed ut lascivum obruncent. Quid dixisses de hac vidua, cum obfessa ex urbe ad conopæum hostis egreditur ornata, thesaurum, & opes, domo efferens? Luce 10. 42. quam Helenam putabas: non est Dalila; Rachel est. Oliva fer. 4. Dom. 4. Quadrag.

Si offeraris cæcum ad immolandum, nonne malum est? Malach. 1. 8. Remigius, & Sanct. Hieronym. victima Dei, est bonum aliquid, ut oratio, elemosyna &c. Verum cæca est victima; si animus offerentis non est illustratus luce veritatis; vel si non est intentio simplex ejus, qui offert. Cornelius hic.

Vulpes foveas habeat. Matth. 8. 20. Ex hac responsione elicitur; quod scriba perversâ intentione dixit, *sequar te*: volebat utique conversando cum CHRISTO congregare sibi divitias. Quoniam enim literatus fuit; cogitavit multis infirmis à CHRISTO sanitatem acquirere: sicque volebat pecuniam multam à sanatis colligere. Dionysius Carthuf. hic.

Tu es CHRISTUS Filius DEI vivi. Matth. 16. 16. & statim audit: *beatus es Simon - Bariona.* v. 17. Matth. 8. 29. videntes CHRISTUM dæmones clamaverunt: *FESU FILII DEI*; spernitur tamen eorum confessio. Sanct. Augustinus hom. 17. ex. 50. O Domine! hoc tibi dixerunt & dæmones, quare illi non sunt beati? quare? quia dæmones hoc dixerunt timore; Petrus amore.

Pharisæus, & Publicanus. Luc. 18. 10. Cur Pharisæus, referens suas laudes, damnatur; cum tamen Ezechias, Job, & Zachæus, in suis commendationibus, approbentur? Intentio iudicat omnes. Ezechias ait 4. Reg. 20. 3. *obsecro, Domine, memento quasi Or.* Samuel laudes suas 1. Reg. 2. 26. *puer autem Samuel profitebar*, ad utilitatem proximorum, & ad gloriam DEI, referebat. Job de se cap. 29. 15. *oculus sui cæco &c.* ut famam suam defenderet: nam ei amici objiciebant, malorum causam peccatum. cap. 4. 5. *nunc venit super te plaga &c.* Sylveira hic. q. 3.

Ex

Ex Patribus, & aliis.

In disciplina Christiana non tam queritur, utrum pius animus irascatur? quam, quare? nec utrum sit tristis? sed unde? nec utrum timeat? sed cur timeat? S. August. l. 9. de Civ. c. 7.

Videtur, quia non quid faciat homo, considerandum est; sed quod animo, & voluntate, faciat? Facta est traditio à Patre, facta est traditio à Filio, facta est traditio à Juda. Hoc fecit Pater, & Filius, in charitate; fecit autem hoc Judas in prodicione. In eodem facto invenimus Deum Patrem, in quo invenimus Judam. Patrem benedicimus, Judam detestamur; benedicimus charitatem, detestamur iniquitatem. S. Aug. tr. 7. in ep. Joan.

Deus non secundum bonorum operum eventum, sed juxta factoris propositum, coronas largiri solet. Etiam si duos obolos conferras, accipiet. Idem in docentibus faciet. Sanct. Chrysostomus hom. 3. in epist. 1. Cor. cap. 1.

Quod est corpus sine vitâ, hoc est opus sine intentione bonâ. Richardus à S. Vict. tr. 1. de statu inter. hom. c. 7.

Cum nihil aliud sit virtus, quam affectio ordinata, & moderata; ex intentione bona agitur, ut sit affectio ordinata; & per discretionem efficitur, ut sit moderata. Idem de arca myst. cap. 23.

§. VI.

Intentio non pura, non recta.

Non bonam rem facis, stulto labore consumeris. Ex. 18. 17. 18. Sic multi carent bonâ intentione.

Botrus Cypri Dilectus meus. Cant. 1. 13. Pudet encomij! Dilectus est, si botrus est, Oliva s. 6. D. 1. Quadr.

Vinum tuum mistum est aquâ. II. 1. 22.

Bonus est Dominus sperantibus in eum. Thr. 3. 25. anima quærenti illum. Sanct. Bernardus l. 9. in Psalm. qui habitat: ipsam numeri discretionem prudenter adverte; quod sperantes quidem in eo pluraliter dixerit, quod hoc videatur commune multorum: quærentem verò eum singulariter, quod singularis sit puritatis, singularis gratiæ, singularis perfectionis; non modò nihil sperare, nisi ab eo; sed nihil quærere, nisi eum, quod si bonus illis, quanto magis isti?

Ingressus vidi; & ecce omnis similitudo reptilium, & animalium abominanda

titio &c. Ezech. 8. 10. In reptilibus cogitationes omnino terrenæ signantur: in animalibus verò jam quidem aliquantulum à terra suspensæ; sed adhuc mercedis præmia requirentes. Nam reptilia totò corpore terræ inhærent; animalia verò ventre à terra suspensa sunt; appetitu tamen gulæ ad terram semper inclinantur. Sanctus Gregorius Mor. l. 26. cap. 8.

Statua Nabuchodonosor prodigium erat pretij ex auro, argento, ære, ferrò. Dan. 2. 32. 45. Sed quia imum statuæ firmum non erat; pedes lutei, & fictiles; idè pretiosam hanc molem lappillus unicus sic contrivit; ut nec testula quidem fuerit relicta, quæ possit esse usui. Sic mala intentio bonum opus quod cunquæ sic conterit, ut ei profus nihil relinquit boni. Drexel. de Int. l. 1. c. 8.

Facti sunt quasi arcus dolosus. Of. 7. 16. Arcus pravus, vel dolosus, sunt; qui intentionem, quam in Deum dirigere debebant, dirigunt ad creaturas. Corn hic.

Dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones. Luc. 10. 19. Serpentes, id est, dæmones, qui habent venenum in ore, ut serpentes; & in cauda, ut scorpiones: qui actionem bonam nituntur corrumpere in principio, & in fine: in principio intentionem corrumpendo: in fine vanam gloriam suggerendo. Apoc. 9. 19. potestas equorum in ore eorum est, & in caudis eorum. Hugo Card. hic.

Quanti mercenarij &c. Luc. 15. 17. Mercenarij abundantes in domo paterna illos insinuant; qui non filiali amore, sed mercede quâdam rerum labentium, & futurorum bonorum, Deo serviunt. Simon Cass. l. 6. cap. 16. Mercenarius est, qui Deo non pro Deo servit. Mercenarius est, qui occasione, non veritate CHRISTUM annuntiat. Mercenarius est, qui quæ sua sunt, non quæ JESU CHRISTI, querit. Hujus panis, est Sipientia carnis, seu commoditas temporalis. Hic non comedit panem similaginis filiorum; non hordeaceum fervorum; sed panem porcorum, surfuris, sive palearum. Petrus Cell. c. 16. de pane merca.

Queritis me, non quia vidistis signa, sed quia manducastis ex panibus meis. Joan. 6. 26. Propter carnem me quæritis, non propter spiritum. Quam multi non quærent JESUM, nisi ut illis faciat bene secundum tempus! impletur quotidie talibus Ecclesia: vix quæritur JESUS propter JESUM. V. Beda hic. Similiter Sanct. August. tr. 15. in Joan.

Tit.